

Vylej si srdce

Zlého a podivného člověka dost často testujeme podle toho, jak mluví a jak vypadá. Pokud je nám nepříjemný, je konec. Nevěříme mu. A ono je to v drtivé většině jinak, než je na první pohled vidět. Zlým a nepoctivým se skvěle daří, jsou úspěšní a žijí bez velkých starostí. Jeremjáš, jehož život byl neúspěšný, těžký, úzkostný a bolavý, si proto vyžaduje konzultaci s Hospodinem. “Jen práva chce s Hospodinem mluvit...”(12:1b) Někdo by s trochou povýšenosti řekl, že Jeremjáš chce s Hospodinem filozofovat. A to nikam nevede. To neměl dělat!

“¹Jsi spravedlivý, Hospodine, proto si u tebe *chci* stěžovat. Jen s tebou *chci* mluvit o věcech práva. Proč je cesta ničemů úspěšná a proč se všem podvodníkům daří?
²Zasadil jsi je a oni i zakořenili, rostou a dokonce vydávají plody. Mají tě plná ústa, ale jejich nitru jsi daleko. ³Ty, Hospodine, mě znáš, vidíš mě a zkoumáš mé srdce, že je s tebou. Odtáhni je jako stádo na porážku, odděl je pro den poprav. (Jeremjášovo proroctví 12:1-3)

Drtivá většina křesťanů si zvolila verzi života, která se dá nazvat “starat se o sebe” a tím pádem je každému z takových křesťanů naprosto jedno, zda se někomu vede lépe přesto, že páchá nepravosti a vzpouzí se proti Hospodinu. Takové křesťanství se zaměří na *pokoru a skromnost* a nejvíce se bojí znečištění *závistí*. Proto se kolem sebe nedívá. Nediskutuje o právech. Vedle takových křesťanů můžou mlátit demonstranty, zneužívat policii, kout pikle vůči státu, ničit kulturu, odsouvat do lágrů nepřizpůsobivé. Takové křesťany nic nepálí. Nejdůležitější je nosit pravidelně svou zadnici do kostela.¹

Všimněte si: Jeremjáš chce vést při s Hospodinem, ne proti Hospodinu. Je na tom velice podobně jako žalmista v Žalmu 73: “Mé nohy málem uklouzly, mé kroky téměř klopýtly, neboť jsem záviděl namyšleným, *když* jsem viděl, jak se daří ničemům. Vždyť nejsou spoutáni, aby *směřovali* k smrti, jejich tělo *je* tučné, lidské trápení se jich netýká, nebývají postiženi jako ostatní, a tak je pýcha jejich náhrdelníkem; násilí je halí *jako* oděv.” (Žalm 73:2-6) A tentýž žalmista vyznává svou pošetilost: “Když bylo mé srdce zahořklé, když se jítřilo mé nitro, byl jsem tupý a nechápavý, byl jsem před tebou *jako* hovádko.” (Žalm 73:21-22) A není to jediné místo, kdo s Davidem běhá jako králík ve skalách, kdo se musí skrývat, s Jeremjášem je znaven zbytečnou prací proroka, kterého nikdo neposlouchá, jehož se chystají příbuzní zlikvidovat, ten docení Boží péči vyjádřenou třeba v Žalmu 37:² a přichází na řešení: “Mé tělo i mé srdce chřadne. Bůh *je* však navěky skálou mého srdce a mým podílem. Hle, kdo se ti vzdalují, zahynou; zničíš každého, *kdo* je ti nevěrný. Co se mě týče, Boží blízkost je pro mě dobrá. Učinil jsem si útočiště v Panovníku Hospodinu, abych vyprávěl o celém tvém díle.” (Žalm 73:26-28)

¹ Papež František při audienci varoval před takovým křesťanstvím. Jezuita, podle jeho podání, je jiný: “Ve svých reflexích a sondách doprovázejte kulturní a sociální procesy, které procházejí hlubokými proměnami a nebojte se vstoupit ani do konfliktů. Vaším místem jsou hraniční oblasti. To je místo jezuity!... Ale prosím, vás nepodléhejte pokušení zabydlet se na těchto hranicích. Ne! Je třeba jít na hranice, ale nenosit si je domů! - trochu je nalakovat a zdomácnět v nich, ne!” <http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=18420>

² Viz “Umlkni před Hospodinem a toužebně na něj očekávej. Nerozčiluj se kvůli *těm, kterým se na* jejich cestě daří, kvůli lidem, kteří kují pikle. Přestaň se hněvat a zanech zloby, nerozčiluj se, ať se nedopustíš zlého.” (Žalm 37:7)

⁴ Dokdy bude země usychat a vadnout všechna polní zeleň? Pro zlo *těch*, kteří v ní bydlí, zmizela zvěř i ptactvo; *a to proto*, že řekli: *On* nevidí náš konec. (Jeremjášovo proroctví 12:4)

Jeremjáš a všichni Hospodinovi věrní nemohou nevidět skutečnost takovou, jaká je. Není možné mlčet, když se děje něco, co ničí celou zemi, včetně krajiny. Jeremjáš je tu trochu nepříjemně *zelený*. A to přesto, že je pro něj rozhodujícím hlediskem až **konec** všech věcí. Není to jen konec Jeruzaléma a konec Judského království či konec přírody. Jde tu o konec, kde je Pán Bůh. Bezbožní Izraelité tvrdí, že Hospodin nevidí jejich konec a tím nedohlédne na konec všech věcí. To znamená, že se vymykají Hospodinu a berou mu právo tvůrce, zachovavatele a soudce. Bůh není pro bezbožníky poslední instancí. A to je zárukou toho, že Judští nevidí nebezpečí konce Jeruzaléma a chovají se jako šílenci. A to je důvodem, proč ani v nejmenším neuvažují o pokání.

Biblické učení však vždy dohlédá na **konec** či cíl všeho. A podle toho se řídí. Pro křesťany je sám Kristus konec (cíl) Zákona (Římanům 10:4). A protože se přibližuje konec všech věcí, nastává obecně jiný režim života.³

Pokud budeme Jeremjášovi naslouchat dále, pak slyšíme samomluvu, v níž prorok zcela objektivně hodnotí svoje šance. Kdo se vydal na podobné cesty, jako on, rozumí mu. A nám všem ostatním se vkrádá otázka: Proč tu vlastně jsme? Jsme tu proto, aby se nám dařilo dobře? Jeremjášův osud to nepotvrzuje.

⁵ Když jsi běžel s pěšáky a unavili tě, jak *chceš potom* závodit s koňmi? Když se v pokojné zemi *cítíš* bezpečný, co budeš dělat v jordánské houštině? ⁶ Vždyť i tvoji bratři a dům tvého otce, i oni tě podvedli, i oni za tebou hlasitě pokřikují. Nevěř jim, i když s tebou mluví hezky. (Jeremjášovo proroctví 12:5-6)

Příbuzní jsou mu lvem a skvrnitými šelmami v nepřehledné krajině. Nikdy neví, kdy mu skočí na krk. Ale jsou tu ještě jiní dravci! Jich se Jeremjáš obává více, než úkladných vrahů z příbuzenstva. To jsou ti, kteří dostali právo od Hospodina, aby vyplenili celou zemi. Zajímavá je zmínka o naprosto posunuté logice. Když Izraelité zaseli obilí a z pole sklidili trní, pořád jim nedochází, že je něco v nepořádku. Jsou unaveni, ale všechno běží, jak na drátkách. Viz níže:

⁷ Opustil jsem svůj dům, zanechal jsem své dědictví, vydal jsem svou milovanou do moci jejích nepřátel. ⁸ Mé dědictví se pro mě stalo podobné lvu v houštině, pozvedlo proti mně svůj hlas, proto ho nenávidím. ⁹ Cožpak mi *není* mé dědictví skvrnitým dravcem? Což okolo něj *nejsou jiní* dravci? Jděte, shromážděte všechnu polní zvěř, přijďte se nažrat! ¹⁰ Mnozí pastýři zničili mou vinici, pošlapali můj díl *pole*, proměnili můj vzácný díl ve zcela opuštěnou pustinu. ¹¹ Učinili ji zcela opuštěnou, zpusťšená přede mnou truchlí. Celá země *je* zpusťšená a nikdo si *to* nebere k srdci. ¹² Na všechna holá návrší v pustině přicházejí ničitelé, protože Hospodin má meč, který požírá od *jednoho* konce země až na druhý *a* nikdo *nemá* pokoj.

¹³ Zaseli pšenici, ale sklidili trní; unavili se, *ale nic tím* nezískali. Styděte se za svou úrodu kvůli Hospodinovu planoucímu hněvu. (Jeremjášovo proroctví 12:7-13)

³ Viz: "Konec všeho se přiblížil. Staňte se tedy rozvážnými a střízlivými k modlitbám. Především k sobě mějte vroucí lásku, neboť láska přikrývá množství hříchů. Buďte jedni k druhým pohostinní, *a to* bez reptání. Dary milosti, *podle toho*, jak jej každý přijal, si služte navzájem jako dobří správci rozličné Boží milosti. Mluví-li někdo, *ať mluví* jakožto Boží výroky. Slouží-li někdo, *ať slouží* ze síly, kterou poskytuje Bůh, aby byl ve všem oslavován Bůh skrze Ježíše Krista, jemuž patří sláva a moc na věky věků. Amen." (1. dopis Petřův 4:7-10)

Nakonec je Jeremjáš nepolitický a nediplomatický. Namísto toho, aby se držel zkrátka a jistého vítěze, kterým budou svazky babylónských vojsk, alespoň nezmiňoval, on proti nim a jejich spojencům prorokuje a varuje je před Boží spravedlností, která není stranická a není slepá:

¹⁴ Toto praví Hospodin: O všech mých zlých susedech, kteří sahají na dědictví, jež jsem dal do vlastnictví svému lidu, Izraeli: Hle, vyrvu je z jejich země a dům judský vyrvu z jejich středu. ¹⁵ I stane se, že až je vyrvu, znovu se *nad* nimi slituji a přivedu je zpět, každého do jeho dědictví a každého do jeho země. ¹⁶ A jestliže se opravdu naučí cestám mého lidu a budou přísahat v mém jménu: *Jakože živ je Hospodin*, tak jako učili můj lid přísahat při Baalovi, pak budou zbudováni uprostřed mého lidu.

¹⁷ Jestliže však nebudou poslouchat, zcela onen národ vyrvu a vyhubím, *je* Hospodinův výrok. (Jeremjášovo proroctví 12:14-17)

Otázky k diskusi:

1. Jaký typ křesťanství provozujeme? Ten, který se nepálí a tím pádem nemá potíže? A nebo ten, který se stará o okolí a tím pádem má problémy jako Jeremjáš?
2. A kde je kontrola, že Jeremjáš není paranoik a my nejsme blázni, co se starají o vesmír a jen planě filozofují?
3. "Tohle jsem si nezasloužil!" štkáme někdy, když se snažíme pomáhat a výsledkem je nepochopení od vlastních i od vzdáleného okolí. Jakou terapii používáte proti tomuto pocitu křivdy? Co používá Jeremjáš?
4. Co s tím pojmem "konec"? Jak se promítá konec všech věcí na praxi vašeho života?
5. Jaká logika vládne naším světem: "zaseli obilí, sklidili trní a unavili se - a nic jim nedochází" či jiná?